

Jonge Swifter ooien voor dekken scheren geeft hogere drachtigheid

J. de Boer (PR)

Het is bekend dat het scheren van vooral kruisingooien zes tot acht weken vòòr het aflammen een gunstig effect heeft op het geboortegewicht en de sterfte van de pasgeboren lammeren. In Engeland zijn ook gunstige ervaringen opgedaan met het scheren van jonge ooien voor het toelaten tot de ram.

Onder Nederlandse omstandigheden waren nog geen proeven uitgevoerd. Daarom heeft het PR in het najaar van 1992 een proef uitgevoerd. De conclusie was dat de drachtigheid bij de jonge Swifter ooien toenam met 14% bij scheren voor het dekken. Bij Texelaars zijn dergelijke resultaten niet gevonden.

Proefopzet

Het onderzoek is uitgevoerd op een praktijkbedrijf in Friesland. Op dit bedrijf worden circa 400 schapen gehouden op 32 hectare grasland. Op het bedrijf worden twee verschillende rassen gehouden, Swifters en Texelaars. Voor de proef zijn 56 Swifter en 56 Texelaar ootjes van ongeveer een half jaar geselecteerd.

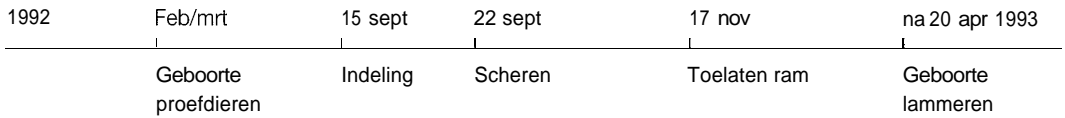
Tabel 1 Indelingsgewichten (kg) Swifter en Texelaar ooien

	Licht	Zwaar	Gemiddeld
Swifter	36,6	42,4	39,5
Texelaar	38,9	45,7	42,3

Tijdens de dekperiode zijn de dekdata dagelijks vastgelegd.

Figuur 1 Schematisch tijdsplan van de proef

De ootjes zijn gewogen en daarna ingedeeld in een groep die geschoren werd en een groep die niet geschoren werd. Per ras zijn twee gewichtsgroepen gevormd; een lichte en een zware groep. De Swifter ooien wogen bij het indelen gemiddeld 39,5 kg en de Texelaar ooien 42,3 kg. Het scheren gebeurde acht weken voor het toelaten tot de ram (22 september). In tabel 1 staan de indelingsgewichten.

Na het scheren zijn alle ootjes opnieuw gewogen. Op 17 november is er per ras één ram toegelaten en zijn de ooien opnieuw gewogen. De geschoren en ongeschoren ooien liepen in één dekperiode. Tijdens de dekperiode die twee cycli duurde zijn de dekdata dagelijks vastgelegd. De ooien zijn twee dagen na het werpen voor de laatste maal gewogen. De lammeren werden gewogen bij de geboorte. In figuur 1 is het tijdsplan schematisch weergegeven.

Gewichtsontwikkeling ooien

Het gemiddelde gewicht van de ooien bij het scheren was voor de scheergroep 39,6 kg en voor de niet-scheergroep 39,4 kg. Bij het toelaten tot de ram was het gewicht van de geschoren ooien 41,2 kg en van de ooien die niet zijn geschoren 42,3 kg. De groei (inclusief de correctie voor de wolgewichten) in de tussenliggende periode van acht weken is dus hoger geweest in de groep ongeschoren ooien (52 gram per dag t.o.v. 29 gram).

Twee dagen na het werpen zijn de gewichten van de ooien die geschoren zijn nagenoeg gelijk aan de gewichten van de ooien die niet zijn geschoren (resp. 55,9 kg en 55,8 kg).

Tabel 2 Drachtigheidspercentage Swifter ooien

	Scheren	Niet scheren
Lichte ooien	92,3	78,6
Zware ooien	100,0	85,7
Gemiddeld	96,2	82,1

Drachtigheidspercentage verschillend

Omdat uit analyse bleek dat de groep zware Texelaars die geschoren werd duidelijk afweek van de rest, is er voor gekozen de analyses per ras uit te voeren; dit geeft een duidelijker beeld. In tabel 2 worden de drachtigheidspercentages voor de Swifter ooien weergegeven.

Uit tabel 2 blijkt dat scheren bij zowel de zware als de lichte Swifter ootjes scheren een positief effect op het drachtigheidspercentage heeft.

Bij de Texelaars is er geen effect van het scheren aangetoond. Dit wordt veroorzaakt door de groep zware ooien. Blijkbaar is er bij de Texelse ooien die voor het toelaten van de ram al een behoorlijk gewicht hebben, geen voordelig effect van het scheren op de drachtigheid te verwachten.

Worpgroote niet veranderd

De worpgroote bij de eerste worps Swifter ooien was 1,73 en bij de Texelaars 1,36. Het scheren van eersteworps ooien voor het toelaten van de ram had geen effect op de worpgroote.

Vooraf bij lichte ooien verschil in geboortegewicht

Het gemiddelde geboortegewicht bij de Swifter was 4,08 kg en bij de Texelaar 4,48 kg. Hierbij moet rekening gehouden worden met de worpgroote. Deze was bij de Swifter 1,73 en bij de Texelaar 1,36. Het scheren heeft geen effect op het gemiddeld geboortegewicht.

Bij de Swifter ooien profiteert de lichte groep duidelijk meer van het scheren dan de zwaardere

Tabel 3 Geboortegewichten Swifter ooien (kg)

	Scheren	Niet scheren
Lichte ooien	4,94	4,08*
Zware ooien	4,13	4,05
Gemiddeld	4,53	4,06

* significant verschil ($P < 0,05$)

Door voor het dekken te scheren neemt de drachtigheid bij jonge Swifter oaien toe met 14%.

oaien als het gaat om het geboortegewicht. Het verschil in geboortegewicht is bij de lichte groep 0,86 kg en bij de zware groep slechts 0,08 kg. In tabel 3 worden de geboortegewichten van de Swifters weergegeven.

Conclusie

Het scheren van jonge fokooien heeft bij de Swifter een significant effect op de drachtigheid; deze neemt toe met 14%. Er zijn geen significante effecten van het scheren op de worpgrootte en het gemiddelde geboortegewicht. Het blijkt dat de effecten gevonden in het buitenland (Engeland) ook onder Nederlandse omstandigheden optreden, alleen op een lager niveau. De verklaring voor dit verschil ligt misschien in het feit dat in Nederland meer voer wordt aangeboden in de periode van geboorte tot dekken dan in Engeland, waardoor de oaien zich sneller ontwikkelen en een hoger gewicht bereiken bij het dekken. Hierdoor komen de lammeren mogelijk eerder in bronst.